

บทสรุป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษาธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะปรัชญาทั่วไปและทัศนะอิสลาม
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะนักปรัชญาทั่วไปกับทัศนะอิสลาม
3. เพื่อศึกษาปฐมกำเนิดของมนุษย์ตามทฤษฎีชาร์ลส์ ดาร์วินและทัศนะอิสลาม
4. เพื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบปฐมกำเนิดของมนุษย์ตามทฤษฎีชาร์ลส์ ดาร์วินและทัศนะอิสลาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ธรรมชาติและปฐมกำเนิดของมนุษย์ตามทัศนะอิสลามจากคัมภีร์อัลกุรอาน อรรถาธิบายอัลกุรอาน อัลหะดีษ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) ประเภทปฐมภูมิ (Primary Sources) ทติภูมิ (Secondary Sources) ตติภูมิ (Tertiary Sources) เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิเคราะห์ (Analysis) โดยการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากคัมภีร์อัลกุรอาน รวมทั้ง อรรถาธิบาย อัลกุรอาน อัลหะดีษ และงานเขียนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องและนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ตีความเชิงแนวคิดอิสลาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 3 และบทที่ 4 สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้ :-

1. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะนักปรัชญาวัตถุนิยม จิตนิยมและทัศนะอิสลาม

จากการวิเคราะห์ธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะวัตถุนิยมจิตนิยมและอิสลาม จะเห็นได้ว่าทัศนะอิสลามตั้งอยู่ระหว่างวัตถุนิยมกับจิตนิยม โดยที่อิสลามให้ความสนใจเกี่ยวกับร่างกายคล้ายๆ กับวัตถุนิยมแต่อิสลามมีความแตกต่างกับวัตถุนิยม โดยที่อิสลามมีทัศนะเกี่ยวกับร่างกายและจิตวิญญาณต่างกับวัตถุนิยมตามที่อัลเลาะฮฺทรงตรัสไว้ในอัลกุรอาน (อัลสะอูเราะฮฺ : 7-9) ความว่า “ทรงประทานความงดงามแก่ทุกๆ สิ่งที่พระองค์ทรงบันดาลไว้ และทรงเริ่มบันดาลมนุษย์มาจากดิน หลังจากนั้นทรงบันดาลเผ่าพันธุ์ของเขามาจากเชื้อจากน้ำอันไว้เกียรติ (ในสายตาของคนทั่วไป) หลังจากนั้นพระองค์ทรงทำให้เขามีรูปร่างสมบูรณ์และทรงเป่าลงไปในตัวจากวิญญาณ (ตามพระประสงค์) ของพระองค์” และอายะฮฺอื่นๆ อีก และอัลหะดีษเล่าจากอาอิชะฮฺ รอฎิยัฮฺ จากท่านศาสดา มุฮัมมัด ศ็อลลา ว่า ได้กล่าววว่า “มลาอิกะฮฺถูกสร้างขึ้นจากรัศมี และญาณถูกสร้างขึ้นจากเปลวไฟ และอาดัมถูกสร้างขึ้นจากสิ่งที่ได้ถูกพรรณลักษณ์ไว้แก่พวกท่าน ในคำดำรัสของ

อัลเลาะห์ที่ว่า และแน่แท้เราได้สร้างมนุษย์ขึ้นจากดินกำเนิดมาจากดิน...” รายงานจาก มุสลิม และอิมามอะฮฺมัด (อรุณ บุญชม, 2529 : 1371) อัลกุรอานและอัลหะดีษที่ได้กล่าวมาข้างต้น ซอละฮฺ อับดุล ฮาลีม อิบรอฮีม (Salah 'Abd al-'Alim Ibrahim, 1982 : 28) ได้อธิบายว่า “มนุษย์ประกอบด้วยวัตถุกายและจิตวิญญาณ สำหรับวัตถุกายนั้นเป็นรูปร่างที่สัมผัสกับโลกภายนอก ซึ่งเดิมประกอบขึ้นมาจากดิน และต่อมาจากอสุจิ ส่วนจิตวิญญาณ วะฮฺชะฮฺ อีรรอฮิตี (Wabbah al-Rakhibi, 1991 : 159) ได้กล่าวว่า “อีรรอฮิ (al-Razi, 1125-1186 A.D.) และ อิบน์กัยเยม (Ibn al-Quyyim, 1271-1331 A.D.) ได้บันทึกไว้ในหนังสือ (al-Rub) ว่าวิญญาณเป็นมวลสารชนิดหนึ่งที่โปร่งใส มองไม่เห็นรูปร่าง ประกอบด้วยรัศมีแตกต่างกับธรรมชาติของกายเนื้อหมูนเวียนอยู่ในร่างกายเหมือนกับไม้ที่วนเวียนอยู่ในหลอคน้ำ มันมิได้เกิดขึ้นตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่อัลเลาะห์ทรงสร้างขึ้น คำนิยามที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าจิตวิญญาณอัลเลาะห์ทรงสร้างจากรัศมี

ดังนั้นสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าวัตถุกายของมนุษย์ซึ่งมีความแตกต่างกับจิตวิญญาณ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าธรรมชาติของมนุษย์ตามทัศนะอิสลาม ซึ่งมีความแตกต่างกับวัตถุนิยม

สำหรับทัศนะอิสลามเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์โดยที่มนุษย์ประกอบด้วยกายและจิต ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับจิตนิยม แต่อิสลามมีความแตกต่างกับจิตนิยมเพราะอิสลามให้ความสำคัญเกี่ยวกับร่างกายและจิตวิญญาณเท่า ๆ กัน ดังที่อัลกุรอานได้กล่าวถึงร่างกายและจิตวิญญาณ ไว้ใน (อัลสะอูเราะฮฺ : 7-9) ความว่า “ทรงประทานความงดงามแก่ทุก ๆ สิ่งที่พระองค์ทรงบันดาลไว้ และทรงเริ่มบังดาลมนุษย์มาจากดิน หลังจากนั้นทรงบันดาลเผ่าพันธุ์ของเขาจากเชื้อจากน้ำอันไว้เกียรติ (ในสายตาของคนทั่วไป) หลังจากนั้นพระองค์ทรงทำให้เขามีรูปร่างสมบูรณ์และทรงเป่าลงไปในเขาจากวิญญาณ (ตามพระประสงค์) ของพระองค์” และอายะฮ์อื่น ๆ อีก โดยที่อัลหะดีษเล่าจากอัลคิลดาสุ (บุตรมัสนูด) ได้กล่าวว่า ท่านศาสดา มุฮัมมัด ศ็อลฯ ซึ่งเป็นผู้มีลักษณะและถูกรับรองว่ามีลักษณะได้เล่าให้พวกเราฟังว่า แท้จริงใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านนั้นขึ้นส่วนต่างๆ ของเขาจะถูกนำมารวมอยู่ในครรภ์มารดาในสภาพเป็นน้ำอสุจิเป็นเวลาสี่สิบวัน หลังจากนั้นจะเปลี่ยนสภาพเป็นเลือดก้อนในเวลาสี่สิบวัน ต่อจากนั้นจะเปลี่ยนสภาพเป็นเนื้อก้อนใน

เวลาสี่สิบวัน หลังจากถูกเป่าวิญญาณเข้าไป...” รายงานจากบุคอรี มุสลิม ตีรมีซี และอิบนุมาเยฮฺ (อรุณ บุญชม, 2529 : 11)

อัลกุรอานและอัลหะดีษที่กล่าวมาข้างต้น ซอลละฮฺ อัลคุด อาลิม อิบรอฮีม (Salah 'Abd al-'Alim Ibrahim, 1982 : 28) ได้กล่าวว่า “มนุษย์ประกอบด้วยวัตถุกายและจิตวิญญาณ สำหรับวัตถุกายนั้นเป็นรูปร่างที่สัมผัสกับโลกภายนอก ซึ่งเดิมประกอบด้วยธาตุดิน ต่อมาด้วยอสุจิ ส่วนวิญญาณอัลเลาะห์ตรัสไว้ใน อัลกุรอาน(อัลมูมิnun : 12) ความว่า “หลังจากนั้นเราได้บังเกิดมันมาในกำเนิดอื่น ๆ” ฟัครูดดีน อัรรอซี (Fakhr al-Din al-Razi, 1990 : 74) ได้กล่าวว่า “อัลเลาะห์ทรงให้มนุษย์มีรูปร่างสมบูรณ์ พระองค์ทรงบรรจุวิญญาณเข้าไปในร่างกายนั้นโดยที่วิญญาณผัดกับลักษณะของร่างกายที่ผ่านขั้นตอนต่าง ๆ เหล่านี้” สิ่งทีกล่าวมานี้สรุปได้ว่าทัศนะอิสลามมีความแตกต่างกับจิตนิยม เนื่องจากอิสลามให้ความสนใจเกี่ยวกับร่างกายและจิตวิญญาณเท่า ๆ กัน เพราะ อิสลามถือว่าร่างกายกับจิตวิญญาณมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

2. ปฐมกำเนิดของมนุษย์

การวิเคราะห์ปฐมกำเนิดของมนุษย์ตามทฤษฎีของชาร์ลส์ ดาร์วิน อาจสรุปได้ว่า มนุษย์มีลักษณะทางกายภาพเหมือนกับลิงไม่มีหางขนาดใหญ่ เช่น กอริลล่า ชิมแปนซี และอูรังอุตัง มีความสัมพันธ์ทางกรรมพันธุ์ต่อกัน คือ มนุษย์กับลิงไม่มีหางขนาดใหญ่เหล่านี้มาจากบรรพบุรุษเดียวกันเมื่อหลายล้านปีมาแล้ว ซึ่งมีความแตกต่างกับปฐมกำเนิดของมนุษย์ตามทัศนะอิสลาม เนื่องจากอิสลามมีอัลกุรอานและอัลหะดีษเป็นหลักฐานในการศึกษาเกี่ยวกับปฐมกำเนิดของมนุษย์ ดังที่อัลเลาะห์ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอาน (อัลกะฮ์ฟี : 37) ความว่า “ท่านยังจะออกตัญญูต่อพระเจ้าผู้ทรงบันดาลท่านมาจากผงธุลีดินหรือ...” (อัลมูมิnun : 12) ความว่า “ขอยืนยันแท้จริงเราได้บันดาลมนุษย์มาจากธาตุเดิมที่มาจากดินเหนียว” (อัลฮิจรี : 38) ความว่า “แท้จริงที่ข้าจะสร้างมนุษย์คนหนึ่งมาจากดินแห้ง (ซึ่งเดิมมา) จากดินคำที่เปลี่ยนสภาพ” (อัซซอฟฟาต : 11) ความว่า “แท้จริงเราได้สร้างพวกเขาจากดินเนื้อละเอียด” และ(อิรเราะฮมาน : 14) ความว่า “พระองค์ทรงบันดาลมนุษย์มาจากดินแห้งสนิทประดุจดินเผา” อายะฮ์ต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้

ซอละฮฺ อัลคุด อาลิม อิบรอฮีม (Salah 'Abd al-'Alim Ibrahim, 1990 : 28) ได้ให้ทัศนะว่า “อัลเลาะฮฺทรงกล่าวถึงวัดฤดูดินที่ พระองค์ทรงสร้างนบีอาดัมนั้นบางครั้งทรงกล่าวถึงผงฐูตีดินและบางครั้งก็ทรงกล่าวถึงดินในลักษณะที่ต่างกัน อีรรอซี (al-Rasi) และนักตีฟเสรคนอื่น ๆ ได้กล่าวว่า บางครั้งอาจแสดงถึงขั้นคอนต่าง ๆ ที่อัลเลาะฮฺทรงแปรสภาพดินในการสร้างนบีอาดัม ก่อนที่ อัลเลาะฮฺจะเป่าวิญญาณเข้าไปในร่างของอาดัมนั้น”

สิ่งที่กล่าวมาข้างต้น วะฮฺบะฮฺ อีรรอฮีมียี (Wahbah al-Rakhili, 1991 : 204) ได้กล่าวว่า “อัลเลาะฮฺทรงสร้างนบีอาดัม ในขั้นคอนแรกจากผงฐูตีดินต่อมาได้กลายเป็นดินเหนียวต่อมาเป็นดินคำที่เปลี่ยนแปลงสภาพต่อมาเป็นดินเนื้อละเอียดต่อมาจากดินแห้งสนิท” ขั้นคอนแรกจากผงฐูตีดินนั้น อัลหะดีษเล่าจากอะบีมุซา รอฎีว่า ศาสดามูฮัมมัด ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า “แท้จริงอัลเลาะฮฺได้สร้างนบีอาดัมจากกอบหนึ่งซึ่งพระองค์ได้กอบมันมาจากแผ่นดินทั้งหมด ดังนั้นลูกหลานอาดัมซึ่งมีมาตามแต่ลักษณะของดิน บางคนผิวแดง ผิวขาว และผิวดำ และกำกึ่งระหว่างกัน และบางคนมีนิสัยง่าย ๆ เศร้าโศก ขี้แฉะและดี” รายงานจากติรมีซี ด้วยสายรายงานที่ซอหิยะฮฺ (อรุณ บุญชม, 2529 :723) อัลหะดีษที่กล่าวมานี้แสดงว่าอัลเลาะฮฺทรงรวบรวมดินจากส่วนต่างๆ ของโลกเพื่อนำมาสร้างศาสดาอาดัม วะฮฺบะฮฺ อีรรอฮีมียี (Wahbah al-Rakhili,1991 : 90) ได้กล่าวว่า “ผงฐูตีดินที่อัลเลาะฮฺทรงรวบรวมจากส่วนต่าง ๆ ของพื้นดินทั้งหมดมาผสมกับน้ำ ก็กลายเป็นดินเหนียว” จากดินเหนียวในขั้นคอนที่สอง ฟัครูดดีน อีรรอซี (Fakhr al-Din al-Razi, 1990 : 67) ได้ให้ทัศนะว่า “อัลเลาะฮฺทรงหมักดินเหนียวไว้ระยะหนึ่ง โดยที่อัลหะดีษคัดมาจากอัฟ อัลอโรบี และศาสดามูฮัมมัด ศ็อลฯ ได้กล่าวว่า แท้จริงอัลเลาะฮฺทรงหมักดินเพื่อสร้างนบีอาดัมไว้สี่สิบวัน หลังจากนั้นพระองค์ทรงผสมดินด้วยพระหัตถ์ของพระองค์ ดังนั้นความดีออกทางด้านขวาและความชั่วออกทางด้านซ้าย และพระองค์ทรงนำพระหัตถ์มาลูบกับพระหัตถ์อีกข้างหนึ่ง” รายงานจากติรมีซี ติรมีซีกล่าวว่า “สายรายงานฮาดีษหะซันซอหิยะฮฺ” (Musa Muhammad Ali,1979 : 107)

คำว่า “หมักดิน” ในอัลหะดีษ มูซา มูฮัมมัด อาลี (Musa Muhammad Ali, 1979 : 108) ให้ความหมายว่า “การแปรสภาพของดินจากสภาพหนึ่งให้กลายเป็นอีกสภาพหนึ่ง”

ฉะนั้นดินเหนียวในชั้นตอนที่สองได้แปรสภาพก็จะกลายเป็นดินดำ ในชั้นตอนที่สามคำว่า การผสมสิ่งหนึ่งด้วยสิ่งหนึ่งนั้น มุซา มุฮัมมัด อาลี (Musa Muhammad Ali, 1979 : 109) อธิบายว่า สิ่งใหม่ได้เกิดขึ้น ฉะนั้นเมื่อดินถูกผสมก็จะกลายเป็นดินเนื้อละเอียด ซึ่งเป็นชั้นตอนที่สี่ จากชั้นตอนที่สี่ มะฮฟูซ อาลี อาซิม (Muhfuz Ali Azam, 1986 : 76) ได้กล่าวว่า “หลังจากดินดำได้แปรสภาพกลายเป็นดินเนื้อละเอียด แล้วพระองค์ทรงบรรจุเข้าหลอมเฉพาะเป็นรูปพรรณสัณฐานของมนุษย์” แล้วปล่อยไว้ระยะหนึ่งตามที่อัลหะดีษเล่าจากอะบีส รอฎีว่า แท้จริงท่านศาสดามุฮัมมัดคืออลฯ ได้กล่าวว่า “เมื่ออัลเลาะห์ทรงสร้างรูปร่างอาดัมขึ้นในสวรรค์แล้วพระองค์ได้ปล่อยอาดัมไว้เท่าที่พระองค์ประสงค์ อิบลิสได้เริ่มวนเวียนรอบ ๆ อาดัม มองดูว่าคืออะไร เมื่ออิบลิสเห็นว่าอาดัมเป็นโหลงก็รู้ว่าอาดัมนั้นถูกบังเกิดขึ้นแล้ว เป็นสิ่งที่ไม่อาจควบคุมอารมณ์ไว้” รายงานจากมุสลิม (อรุณ บุญชม, 2529 : 1215) แต่ มะฮฟูซ อาลี อาซิม (Muhfuz Ali Azam, 1986 : 76) อธิบายว่า อัลเลาะห์ทรงปล่อยไว้จนแห้งสนิท ซึ่งได้กลายเป็นชั้นตอนที่ห้า อัลเลาะห์ทรงตรัสไว้ในอัลกุรอาน (ฮฺเราะหมาน : 14) ความว่า “พระองค์ทรงสร้างมนุษย์มาจากดินแห้งสนิทประดุจดินเผา” คำว่า “ดินเผา” แสดงถึงส่วนต่าง ๆ ของรูปพรรณอาดัมได้เกาะกุมกันหนาแน่น (Wahbah al-Rakhili, 1991 : 203) เป็นรูปพรรณลักษณะของอาดัมที่สมบูรณ์แล้วอัลเลาะห์ทรงบรรจุวิญญาณเข้าไป ดังที่ อัลเลาะห์ทรงตรัสไว้ใน (อัลสะอูอะดะฮฺ : 9) ความว่า “หลังจากนั้นพระองค์ทรงทำให้เขามีรูปร่างสมบูรณ์ และเป่าลงไปในตัวจากวิญญาณ...”

คำว่า “สี่สิบวัน” ในอัลหะดีษ มุซา มุฮัมมัด อาลี (Musa Muhammad Ali, 1979 : 108) ได้กล่าวว่า ระยะเวลาในการแปรสภาพของดินจากสภาพหนึ่ง ให้กลายเป็นอีกสภาพหนึ่งในการสร้างอาดัม ซึ่งเหมือนกับขั้นตอนในการแปรสภาพของอสุจิ ในครรภ์ของมารดา โดยที่อัลหะดีษเล่าจากอัลคิลลาฮฺ (บุตรมัสอูด) ได้กล่าวว่า ท่านศาสดามุฮัมมัดคืออลฯ ซึ่งเป็นผู้มีสัจจะและถูกรับรองว่ามีสัจจะได้เล่าให้พวกเราฟังว่า “แท้จริงใครคนใดคนหนึ่งจากพวกท่านนั้นขึ้นส่วนต่างๆ ของเขาจะถูกนำมารวมอยู่ในครรภ์มารดาในสภาพเป็นน้ำอสุจิเป็นเวลาสี่สิบวัน หลังจากนั้นจะเปลี่ยนสภาพเป็นเลือดก่อนในเวลาสี่สิบวัน

ต่อจากนั้นจะเปลี่ยนสภาพเป็นเนื้อก้อนในเวลาสี่สิบวัน หลังจากถูกเป่าวิญญาณเข้าไป...”
 รายงานจากบุคคลอริ มุสลิม ตีรมีซี และอิบนูมายะฮฺ (อรุณ บุญชม, 2529 : 11)

อัลหะดีษที่ได้กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่าขั้นตอนต่างๆ ในการแปรสภาพของดิน
 ก่อนที่อัลเลาะห์จะใส่วิญญาณเข้าไปในร่างนั้น โดยที่ระยะเวลาในการแปรสภาพขั้นตอน
 ละสี่สิบวันเหมือนกับขั้นตอนในการแปรสภาพของอสุจิในครรภ์มารดา

ดังนั้นสิ่งที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดจากหลักฐานอัลกุรอานและอัลหะดีษ สรุป
 ได้ว่า มนุษย์มีปฐมกำเนิดมาจากดินโดยผ่านขั้นตอนดังที่กล่าวมาข้างต้น